

Náttúrufræðistofnun Íslands
Urriðaholtsstræti 6-8
210 Garðabær

Reykjavík, 28. maí 2020
UST202005-185/H.H.
09.05.01

Efni: Fararleyfi í Surtsey

Umhverfisstofnun hefur mótttekið umsókn Náttúrufræðistofnunar Íslands, dagsett 18. maí 2020, um fararleyfi til Surtseyjar.

Surtsey er friðlýst sem friðland sbr. auglýsing nr. 50/2006. Óheimilt er að fara í land í Surtsey nema með skriflegu leyfi Umhverfisstofnunar. Heimilt er að veita leyfi til ferða út í Surtsey til rannsókna og verkefna sem tengjast þeim, eða til kvikmyndatöku og/eða ljósmyndunar vegna gerðar fræðsluefnis með sérstaka skírskotun til Surtseyjar eða rannsókna þar.

Lýsing verkefnis:

Um hefðbundinn leiðangur er að ræða til að fylgjast með landnámi og framvindu lífríkis í eyinni. Gerðar verða mælingar á gróðri í föstum reitum, fylgst með afdrifum sjaldgæfra plantna og nýjum landnemunum, skordýrum safnað, fuglar skráðir og taldir og gerðar mælingar á virki jarðvegs og gróðurs.

Leitað verður til Landhelgisgæslunnar um flutning leiðangursmanna með þyrilu til og frá eyinni og einnig til Björgunarsveitarinnar í Vestmannaeyjum um flutning með báti ef nauðsyn krefur.

Gert er ráð fyrir að 4 gisti í tjöldum en 4 í skála.

Áhrifamat:

Umhverfisstofnun telur að leiðangurinn hafi jákvæð áhrif á verndargildi svæðisins. Um er að ræða árlegan rannsóknarleiðangur líffræðinga í Surtsey þar sem sinnt er langtíma vöktunarrannsóknum á náttúrufari Surtseyjar. Dvöl manna við varpsvæði getur haft truflandi áhrif en varptíma verður þó lokið og með sérstakri aðgát er hægt að halda truflun í lágmarki.

Skilyrði:

Umhverfisstofnun veitir Náttúrufræðistofnun Íslands fyrir sitt leyti leyfi fyrir fararleyfi til Surtseyjar sbr. lýsingu hér að ofan 13.- 16. júlí 2020 að uppfylltum eftirfarandi skilyrðum:

- Fararleyfið gildir eingöngu fyrir eftirtalda aðila:
 - Borgþór Magnússon, NÍ, leiðangursstjóri: gróðurmælingar, fuglaathuganir
 - Olga Kolbrún Vilmundardóttir, NÍ: gróðurmælingar

- Járngerður Grétarsdóttir, NÍ: gróðurmælingar
 - Erling Ólafsson, NÍ: söfnun skordýra, fuglaathuganir
 - Matthías S. Alfreðsson, NÍ: söfnun skordýra
 - Pawel Wasowicz, NÍ: landnám og útbreiðsla plöntutegunda
 - Sigurður H. Magnússon, NÍ: landnám og útbreiðsla plöntutegunda
 - Bjarni Diðrik Sigurðsson, LBHÍ: mælingar á jarðvegsöndun og ljóstillífun plantna í föstum reitum
- Hafa skal þetta bréf með í för á meðan verkefninu stendur og kynna fyrir starfsfólki þau skilyrði sem fylgja leyfinu, áður en undirbúningur og vinna hefst.
 - Tilkynna skal til starfsmanns Umhverfisstofnunar á svæðinu hvenær brottför er til Surtseyjar með að minnsta kosti tveggja sólarhringa fyrirvara.
 - Umhverfisstofnun skal tilkynnt um öll frávik við áður útgefna verkefnalýsingu, og eins ef breyting verður á tímasetningu verkefnis eins fljótt og auðið er.
 - Virða skal umgengnisreglur sem gilda um svæðið.
 - Leiðangursmenn skulu gæta þess að hreinsa allan fatnað og farangur áður en lagt er af stað til að tryggja að engar lífverur, plöntuhlutar og jarðvegur berist til Surtseyjar til að tryggja að landnám/próun lífs eigi sér stað án tilstuðlan mannsins. Er það á ábyrgð leiðangursstjóra að tryggja að allir leiðangursmenn viti af þessu og sjái til þess að það sé gert.
 - Ef í ljós kemur að hreinsun fatnaðar og/eða búnaðar er ábótavant getur eftirlitsmaður farið fram á að búnaður sé skilinn eftir, frestað för þar til úrbætur hafa farið fram eða farið fram á að fararleyfi viðkomandi sé afturkallað.
 - Gæta verður þess að ganga vel um viðkvæma náttúru Surtseyjar þar sem bannað er að trufla dýralíf, raska jarðminjum og skerða gróður.
 - Gæta verður þess að allur farangur verði tekinn til baka sem og allur sá úrgangur sem til fellur á meðan dvalið er í Surtsey.
 - Ekkert drykkjarvatn er í eyjunni og verða leiðangursmenn að flytja það með sér. Þá er þar engin salernisaðstaða.
 - Á meðan dvalið er í eyjunni ber leiðangursmönnum að hlíta fyrirmælum starfsmanns friðlandsins.
 - Sýnataka í Surtsey er eingöngu fyrir þau verkefni sem talin er upp í verkefnalýsingu og óheimilt er að afhenda þriðja aðila sýnin í gróðaskyni.
 - Halda skal umferð um mávabyggðir í lágmarki. Sérstaklega skal gæta þess að stygga ekki ófleyga ungfugla. Einnig skal gæta þess að stygga ekki þá seli sem mögulega kunna að dvelja í fjörum á norðanverðri eyinni.
 - Ef upp koma álitamál um framkvæmdir sem tengjast verkefninu og frágang svæðisins skal hafa samband við Umhverfisstofnun í síma 591-2000.

Ef framkvæmdaraðili veldur náttúruspjöllum með framkvæmd í skilningi 87. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd getur Umhverfisstofnun t.d. lagt fyrir framkvæmdaraðila að afmá jarðrask og lagfæra gróðurskemmdir eða stöðvað framkvæmdir sbr. nánar XV. kafla laganna.

Ef umhverfisaðstæður á svæðinu breytast getur Umhverfisstofnun skv. 2. mgr. 89. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd breytt skilyrðum leyfis, bætt inn nýjum skilyrðum eða afturkallað leyfið til að koma í veg fyrir verulegt, ófyrirséð tjón á náttúru Íslands.

Umhverfisstofnun óskar eftir því að fá afrit af niðurstöðum ofangreindrar rannsóknar án endurgjalds.

Sé skilyrðum leyfis ekki fullnægt getur Umhverfisstofnun afturkallað leyfið skv. 1. mgr. 89. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd.

Með í för verður Magnús Freyr Sigurkarlsson, starfsmaður friðlandsins.

Leiðbeiningar um hreinsun fatnaðar og búnaðar er að finna í fylgiskjali með bréfi þessu.

Virðingarfyllst

Hildur Hafbergsdóttir

Hildur Hafbergsdóttir
sérfræðingur

Daníel Freyr Jónsson

Daníel Freyr Jónsson
sérfræðingur